

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In qua tractatur de Sacramentis in Genere, & duobus primis in specie

Bosco, Jean a

Lovanii, 1665

Concl. I. Valet forma Græcorum, quæ hujusmodi est: Baptizatur talis servus Christi in nomine Patris, & Filij, & Spiritûs sancti. Qui tamen in Ecclesia Latina eâ uteretur, graviter peccaret.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73340)

SECTIO SECUNDA.

De forma Baptismi.

CONCLUSIO I.

Valet forma Græcorum, quæ huiusmodi est: *Baptizatur talis servus Christi in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti.* Qui tamen in Ecclesia latina eâ uteretur, graviter peccaret.

Prima pars expressè traditur ab Eugenio IV. in Concil. Florent. ibi: *Forma autem (Baptismi) est: Ego te baptizo in nomine Patris &c. Non tamen negamus, quæ & per illa verba: Baptizetur talis servus Christi in nomine Patris &c. Vel: Baptizatur manibus meis talis in nomine Patris &c. verum persciatur Baptisma.* Rationem adjungit: *Quoniam cum principalis causa, ex qua Baptismus virtutem habet, sit sancta Trinitas; instrumentalis autem sit minister, qui tradit exterius Sacramentum; si exprimitur actus, qui per ipsum exercetur minister cum Sancta Trinitatis invocatione, persciatur Sacramentum.*

Quod pridem docuerat Doctor Subtilis supra n. 7. inquit: *De forma necessaria ex parte Sacramenti, patet quod ista (ordinaria Ecclesiæ Latinæ) non est talis quantum ad omnia verba, ex hoc quod dictum est, quod Græci verè baptizabant, non tamen sub eadem forma.* Attegit pro noticia eorum, quæ sunt necessaria ad valorem: *Vnde advertendum est, quod in ista forma sunt verba principaliter pertinentia ad eam; aliqua autem non principaliter pertinent, quia expriment minister, actum & suscipientem. Minister enim non est simpliciter necessarium aliquo verbo exprimi, neque pronome cuiuscumque personæ; quia non est in verbis Christi Matth. ultimo. Alia autem duo, scilicet actum & suscipientem, necessarium est exprimi: sed non determinatè eodem modo, quo isti verbis exprimuntur, scilicet actus verbo indicativi modi, & suscipiens pronome secunde personæ; sed potest actus exprimi verbo alterius modi, & suscipiens verbo alterius personæ, ut Græci expriment.*

Si quæras, quare Ecclesiæ Græca noluerit servare

L 1 3

4

1. Principali pars Baptismi est forma.

Timendum, ne illam Heretici immutent. Regius.

Si sit dubium, est Baptismus repetendus.

2.

Ordinaria forma est necessaria. Rit. Rom.

Scitis. An ex parte Sacramenti, an solius ministeri, inquitur.

3. Et dicitur, quod valeat forma Græcorum.

Uti definitur in Florentino.

Et longè ante docuerat Scotus.

Adstruens quod in forma sint quedam verba principaliter, quedam minus principaliter pertinentia ad illam.

Causa, cui
Graeci alia
utantur for-
ma, datur à
Scoto.
1. Cor. 1. v.
12.

servare formam istam? Causam (inquit
Scotus supra n. 5.) tangit Apostolus 1. Cor. 1.
Hoc autem dico, quod unusquisque ve-
strum dicit: ego quidem sum Pauli &c.
gloriabantur enim de ministris baptizantibus
quasi eis adscriberetur Baptismus, & redarguit
eos & istam eorum contentionem, dicens: Di-
vinitus est Christus? Et propter hoc, ortum fuit
inter eos schisma, & ordinatum fuit inter eos ad
istud schisma tollendum, ne minister exprimeretur
in propria persona, nec actus in indicativo
modo, sed optativo: quia tunc minister non signi-
ficatur esse auctor Baptismi; sed tantum mini-
ster desiderans & vrans effectum Baptismi con-
ferendum à Deo: & suscipiens etiam non exprime-
retur in secunda persona, sed in tertia; quasi
non precise reciperet, quod recipit ab aliquo ser-
mone sibi dirigente.

De eius
validitate
nefas est du-
bitare;

Nefas ergo sit dubitare de validitate hu-
jus formae, quae à temporibus Apostolorum in Ecclesia Graeca licita, rationabilis,
imò praecepta fuit; utpote usu & consue-
tudine recepta. An autem hodie cessante
ista causa liceat? respondet Doctor noster
supra num. 6. Vel Romana Ecclesia prohibuit
istam formam quantum ad eos; & tunc peccant
servando (quod expresse non invenitur in aliquo
capitulo speciale mentionem faciente de eis) vel
si permisit sive concessit, licitum videtur eis illam
formam continuare. Et si tali permissione seu li-
centia stante, in Concilijs suis particularibus or-
dinaverunt inter se talem formam esse servan-
dam, videtur quod minister eorum tenetur eam
servare: sicut stante illa permissione Ecclesie Ro-
manae, quod alicubi fiat trina immersio, alicubi
una; in illa Ecclesia, qua determinavit trinam
immersionem servandam, sic faciendum est, &
est de necessitate ministri praeceptum & modum
propriae Ecclesiae servare.

Qua etiam
nunc, Eccle-
sia permit-
tente, licite
utantur.

5.

Atque haec sit probatio secundae partis
conclusionis, de qua sic discurtit idem Do-
ctor ibidem n. 5. Si queratur de forma se-
cundo modo necessaria, hoc est, de forma neces-
sario observanda à ministro; dico, quod in tota
Ecclesia Romana forma necessaria haec est, de
qua queritur (Ego te baptizo &c.) forma
necessaria scilicet ministro; & hoc loquendo de
ministro, cui competit ex officio baptizare: nam
istum non potest ignorancia excusare, quia te-
netur scire illa, quae sunt sui officij, ad quod de-
putatur.

Tenetur
Latinus
sub peccato
uti formam
ordinatam,

Probat: Quia quilibet minister in Ecclesia
Romana tenetur necessario illam formam servare,
quam talis Ecclesia imposuit ministris: hu-
iusmodi est ista, de qua queritur. Patet ex cap.
si quis 1. extra de Baptismo & eius effectu,
quod est Alexand. III. Si quis puerum ter in
aqua immerserit in nomine Patris, & Filij, &
Spiritus sancti amen; & non dixerit: Ego te

baptizo in nomine Patris, & Filij, & Spi-
ritus sancti amen; non est puer baptizatus.
Confirmatur ex Florent. supra, Rit. Rom.
& perpetuo usu.

Cumque forma Sacramenti indubie sit
res gravis; notabilis ejus variatio, etiam
solum accidentalis, contra ritum propriae
Ecclesiae, nequit excusari à gravi peccato.
Porro magnam diversitatem inter has for-
mas quis Theologus non libenter fateatur?

Et ideo hanc partem conclusionis docent
Reginaldus lib. 27. num. 24. & alij
communiter, quos sequitur Dicastillo disp.
1. dub. 3. num. 44. addens non videri
eamdem rationem de eo, qui baptizaret
vulgari sermone: aliquando enim admini-
stratur sic in Ecclesia latina, nunquam cum
forma Graecorum, et si alioquin valeret.
Sicuti Sacerdos in Ecclesia latina valide
consecrat panem fermentatum, quamvis
graviter peccet; quia notabiliter immutat,
et si dumtaxat accidentaliter, materiam Sa-
cramenti contra ritum suae Ecclesiae.

Interim Ecclesia in substantialibus Sa-
cramentorum nunquam aliquid mutavit
(ut ostendimus disp. praeced. sect. 3. con-
clus. 4.) neque potest. Unde si materia
aut forma semel & in una Ecclesia est essen-
tialis, semper & in omni Ecclesia talis per-
manet, donec & usque à Christo, qui eas
determinavit, aliter ordinetur.

Ex iam dictis non difficulter colligitur,
quae sit forma necessaria ex parte Sacramen-
ti: pro majori tamen claritate pono se-
quentes conclusiones.

CONCLUSIO II.

Ut forma Baptismi valeat, de-
bet exprimere actionem mi-
nistri.

Est communis. Ratio à priori volun-
tas Christi, quae sumitur ex illo Matt.
ultimo v. 19. Baptizantes eos &c. secun-
dum communem & perpetuum intel-
lectum Ecclesiae. Alias enim si accipiantur
verba prout jacent, videretur sufficere ablu-
tio in actu exercitio; siquidem eodem loco
dicitur: Docere omnes gentes; & Luc. 22.
v. 19. Hoc facite in meam commemorationem:
non tamen propterea debent Sacerdotes di-
cere, se consecrare, neque baptizans, se
docere: satis est actuale exercitium. Et sic
fortè etiam in Baptismo posse sufficere
externa

6.
alloque
gravi:

Reginaldus
Dicastillo

Secus, si
uteretur
vulgari ser-
mone.

Sacerdos
consecrans
fermento-
rum panem
sacramen-
ti

Substantia-
lis est in
omni
tenet ab
Ecclesia

7.
Forma est
perpetua
actuum
ministerij

Quia sic
semper va-
let in Ec-
clesia

Luc. 22.